

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Παρασκευή

13

Μαρτίου 2009

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης
Μύρων Μιχαηλίδης

Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών (Ε.Τ.Ο.Σ.)

Πρόεδρος

Βασίλης Γάκης

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Καλαϊτζής

Μέλη

Θεοφάνης Καραγιώργος

Στέλλα Μπότζα

Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτζίκα

Συντονισμός-επιμέλεια ύλης: Θεοδώρα Καραμανίδου
Σχεδιασμός Εντύπου: Reassign - design agency
Εκτύπωση: I. Μαμαλάκης Α.Ε.
Μεταφράσεις: Γλώσσημα & Βέρχαϊμ
Μουσικολογική ανάλυση: Evelin Voigtmann

www.tssso.gr

Παρασκευή 13 Μαρτίου 2009
Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, 21:00

L. Spohr. (1784-1859)

Εισαγωγή από την όπερα "Jessonda", έργο 63 (7')
(150 χρόνια από το θάνατό του)
Α' εκτέλεση από την ΚΟΘ

W. A. Mozart. (1756-1791)

Συμφωνία κοντσερτάντε
σε μι ύφεση μείζονα, KV 297b (32')

I. Allegro
II. Adagio
III. Andantino con variazioni

Διάλειμμα

J. Haydn. (1732-1809)

Συμφωνία αρ. 73 σε ρε μείζονα (25')
(«Το κυνήγι»)

I. Adagio
II. Andante
III. Menuetto – Allegretto
IV. Presto

Nikolai Lalov

διεύθυνση ορχήστρας

Δημήτρης Κίτσος

όμποε

Σπύρος Μουρίκης

κλαρινέτο

Γιώργος Φαρούγγιας

φαγκότο

Κώστας Σίσκος

κόρνο

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της Ελλάδας. Το ρεπερτόριο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμά της ξεκινά από τη μουσική μπαρόκ και φθάνει μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 21ου αιώνα.

Ιδρύθηκε το 1959 από τον Έλληνα μουσουργό Σόλωνα Μιχαηλίδη και κρατικοποιήθηκε το 1966. Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική «σκυτάλη» της. Πρώτος ο ιδρυτής της και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης, ο Λεωνίδας Καβάκος και ο Μίκης Μιχαηλίδης. Σήμερα ο αριθμός των μελών της ορχήστρας ανέρχεται στους εκατόν είκοσι περίπου μουσικούς, με διευθυντή τον αρχιμουσικό Μύρωνα Μιχαηλίδη.

Πέρα από τις τακτικές συμφωνικές της συναυλίες, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα καινοτόμων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, πραγματοποιώντας τακτικά παραστάσεις όπερας, μπαλέτου, με συνοδεία βιβλίου κινηματογράφου κλπ, δραστηριότητες που έχουν προσελκύσει νέο κοινό στην ορχήστρα κατά τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο της δι-αμόρφωσης του μελλοντικού φιλόμουσου κοινού εντάσσεται η έντονη δραστηριότητά της με εκπαιδευτικές συναυλίες για παιδιά, νέους και όλη την οικογένεια.

Ένας από τους βασικούς στόχους της ορχήστρας είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης με την παρουσίαση πολλών πρώτων εκτελέσεων πανελληνίως και παγκοσμίως. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η προώθηση νέων καλλιτεχνών, πολλοί από τους οποίους σήμερα είναι καταξιωμένοι στην ελληνική και διεθνή μουσική σκηνή. Πρωτοπορώντας στον ελληνικό μουσικό χώρο, ηχογραφεί με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως η BIS και η NAXOS. Στις πρόσφατες της παραγωγές εντάσσονται η ηχογράφηση των Κοντσέρτων αρ. 3 και 4 του Μπετόβεν με σολίστα τον Aldo Ciccolini (EMI Classics) και η παγκόσμια πρώτη ηχογράφηση έργων του Ιταλού συνθέτη Ildebrando Pizzetti (NAXOS).

Στον κατάλογο των Ελλήνων και Ξένων αρχιμουσικών και σολίστ που έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ. συμπεριλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός διάσημων προσωπικοτήτων: P. Domingo, L. Pavarotti, S. Mintz, A. Khatchaturian, M. Rostropovich, Y. Horenstein, E. Kurtz, Y. Simonov, Οδ. Δημητριάδης, C. Mandeal, N. Gutman, M. Maisky, K. Κατσαρής, Λ. Καβάκος, V. Ashkenazy, P. Badura-Skoda, N. Magalov, L. Kogan, R. Ricci, V. Tretjakov, V. Spinakov, L. Berman, P. Fournier, B. L. Gelber, W. Nelson, K. Πασχάλης, Δ. Σγούρος, Μ. Τιρίμο, Θ. Κερκέζος, κ.ά.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί τις συναυλίες της στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Πέρα από τη συχνή και συστηματική παρουσία της σε πόλεις ολόκληρης της Βόρειας Ελλάδας, περιοδεύει σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Εμφανίζεται ετησίως στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και συμπράττει στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της χώρας όσο και του εξωτερικού (Φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, Φιλίππων, Διεθνές Φεστιβάλ «Κύπρια»-Κύπρος, International Festival Zino Francescatti - Μασσαλία, Φεστιβάλ Ecléctic-Baléncia, κ.ά.).

Το Φεβρουάριο του 2007 η παραγωγή της ΚΟΘ "Impressions for saxophone and orchestra", με σολίστα τον Θεόδωρο Κερκέζο, απέσπασε το βραβείο ποιότητας δισκογραφίας Pizzicato "Supersonic". Το Δεκέμβριο του 2007 πραγματοποίησε μια ιστορική συναυλία στην Αίθουσα Συναυλιών της Απαγορευμένης Πόλης του Πεκίνου, αφιερωμένη στο Ν. Καζαντζάκη, στο πλαίσιο του πολιτιστικού έτους της Ελλάδας στην Κίνα.

Τον Ιούνιο του 2008 κυκλοφόρησε στη διεθνή αγορά το νέο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης με έργα του Ν. Σκαλκώτα, σε συνεργασία με τη δισκογραφική εταιρεία BIS, το οποίο περιλαμβάνει και πρώτες παγκόσμιες ηχογραφήσεις.

Το 2009 η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης θα εμφανιστεί στην Πράγα της Τσεχίας, καθώς και στις πόλεις Φλωρεντία και Λιβόρνο της Ιταλίας.

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.tssso.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Δισκογραφικές παραγωγές της ΚΟΘ
CD Recording Productions by the TSSO

ΝΕΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Από τον Ιούνιο 2008 κυκλοφορεί επίσημα στη διεθνή αγορά το νέο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τη διεθνούς φήμης δισκογραφική εταιρεία BIS. Η ηχογράφηση αυτή, περιλαμβάνει αποκλειστικά έργα του Νίκου Σκαλκώτα, μερικά από τα οποία κυκλοφορούν για πρώτη φορά παγκοσμίως, με τη συμμετοχή διασημών ελλήνων καλλιτεχνών.

NEW ISSUE

In June 2008 the new CD of the Thessaloniki State Symphony Orchestra was officially released worldwide, in partnership with internationally acclaimed label BIS Records. This recording contains exclusively works by Nikos Skalkottas, some of which are world premiere recordings, featuring eminent Greek artists.

**ΒΡΑΒΕΙΟ
 SUPERSONIC**
 pizzicato.lu
 02/2007

Οι απεριόριστες δυνατότητες του σαξοφώνου αξιοποιούνται στο έπακρο, σε αυτή την ευρεία γκάμα συλλογή έργων ελλήνων συνθετών του 20ου αιώνα, σε πρώτη παγκόσμια ηχογράφηση με τον διακεκριμένο Έλληνα σαξοφωνία Θεόδωρο Κερκέζο. Το πρώτο CD της ΚΟΘ με την εταιρεία NAXOS έχει αποσπάσει διθυραμβικές κριτικές και διεθνείς διακρίσεις.

The saxophone's unlimited capabilities are being exploited to the full in this broad collection of works by Greek 20th-century composers, in a world premiere recording with distinguished Greek saxophonist Theodore Kerkezos. TSSO's first CD with the NAXOS label has received raving reviews and international distinctions.

LUDWIG SPOHR (1784-1859)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΠΕΡΑ JESSONDA, ΕΡΓΟ 63

Ο Γερμανός συνθέτης, μαέστρος και παιδαγωγός Λούντβιχ Σπορ στην εποχή του ήταν διάσημος βιολιστής, όπως και ο Ιταλός Νικολό Παγκανίνι. Με την ευκαιρία της επετείου των 150 χρόνων από το θάνατο του Σπορ, έχουμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε έναν αξιόλογο συνθέτη, ο οποίος στα χρόνια του ήταν πολύ πιο γνωστός συνθέτης, ακόμα και από τον Ρόμπερτ Σούμαν. Το μουσικό του ταλέντο φανερώθηκε νωρίς, αν και στη σύνθεση ο ίδιος αναφέρει πως προχώρησε μόνος του, εκτός από κάποια βασικά μαθήματα που πήρε στην αρμονία και την αντίστιξη. Σε ηλικία 15 ετών κέρδισε την πρώτη του θέση ως μουσικός στην αυλή του δούκα του Braunschweig. Στη συνέχεια υπήρξε διευθυντής

ορχήστρας της αυλής της Gotha (1805-1812) και από το 1813 διευθυντής ορχήστρας του θεάτρου της Βιέννης, όπου συνέθεσε την πρώτη του επιτυχία στην όπερα, τον *Φάουστ*. Ως βιολιστής έκανε πολλές περιοδείες μαζί με τη γυναίκα του, όπου έζησε ως το τέλος της ζωής του.

Συνθέτης πολυγραφότατος, συνέθεσε 10 συμφωνίες, 17 κοντσέρτα για βιολί και 4 για κλαρινέτο, μουσική δωματίου, πάνω από 100 τραγούδια, ορατόρια και 10 όπερες. Σημαντική είναι επίσης η «Μέθοδος για βιολί» που έγραψε. Τα έργα του τον καθιστούν έναν από τους βασικότερους αντιπροσώπους του γερμανικού ρομαντισμού.

Εντυπωσιασμένος από την όπερα *Der Freischütz* (*Ο Ελεύθερος σκοπευτής*) του Βέμπερ, η οποία πρωτοπαρουσιάστηκε το 1821 στο Βερολίνο, ο Σπορ ήθελε να γράψει και αυτός μια ανάλογη ρομαντική όπερα. Το λιμπρέτο της *Jessonda* βασίζεται σε ένα γαλλικό δράμα του Antoine-Marin Lemierre (1723-1793), το οποίο επεξεργάστηκε ο Ε. Η. Gehe για τον Σπορ. Η πρώτη παράσταση έγινε με μεγάλη επιτυχία στις 23 Ιουλίου 1823 στο Kassel. Η εξωτική και πολύ πλούσια σκηνοθεσία μαζί με μπαλέτα, εντυπωσιακά χρωδιακά και ωραίες μελωδίες, έδωσαν στην όπερα τέτοια απήχηση, που διατηρήθηκε για τριάντα χρόνια και υποστήριξε τη φήμη του συνθέτη και στο εξωτερικό.

Η όπερα διαδραματίζεται στην Ινδία, όπου η νέα και όμορφη Jessonda, χήρα του Rajah, πρέπει να θυσιαστεί στην πυρά σύμφωνα με τη θρησκεία του τόπου. Η αδελφή της όμως θέλει να τη σώσει και το καταφέρνει με τη βοήθεια του Ναδόρι και του πρώτου αγαπημένου της Jessonda, ο οποίος έχει επιστρέψει μαζί με κατακτητές από την Πορτογαλία.

Η θεματική της νίκης του χριστιανισμού πάνω στους αλλόθρησκους, καθώς και η δύναμη του έρωτα που ξεπερνά όλα τα εμπόδια, ήταν αγαπητή γύρω στα 1800 και ένα εξωτικό πλαίσιο διέγειρε τη φαντασία των ανθρώπων της ρομαντικής εποχής. Με τη μουσική του ο Σπορ ανταποκρίνεται στην αντίληψη της εποχής και μάλιστα χρησιμοποιεί την τεχνική εξαγγελτικών μοτίβων για να υποστηρίξει μέσα από τη μουσική την πλοκή του έργου. Η ατμοσφαιρική *Εισαγωγή* για την όπερα *Jessonda* παρουσιάζει, μέσα σε δύο τμήματα (*moderato – vivace*), χαρακτηριστικά θέματα της όπερας. Δείχνει την ώριμη αρμονική γραφή του Σπορ, καθώς και την εξαιρετική χρήση των οργάνων της ορχήστρας, στοιχεία που χαρακτηρίζουν γενικώς τα ορχηστρικά του έργα.

Evelin Voigtmann

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756-1791)

ΣΥΜΦΩΝΙΑ CONCERTANTE ΓΙΑ ΟΜΠΟΕ, ΚΛΑΡΙΝΕΤΟ, ΦΑΓΚΟΤΟ, ΚΟΡΝΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ,
ΣΕ ΜΙ ΥΦΕΣΗ ΜΕΙΖΟΝΑ, KV 297b Anh.I,9

Στα μέσα του 18ου αιώνα μπαίνουμε στον τομέα της οργανικής μουσικής σε ένα νέο κόσμο, όπως ακριβώς και με την όπερα. Το κοντσέρτο grosso της εποχής μπαρόκ χάνει πια τη σημασία του και οι συνθέτες ψάχνουν τώρα για νέες ιδέες έκφρασης. Έτσι γεννιέται η κλασική συμφωνία, ενώ παράλληλα εμφανίζεται στη μουσική ζωή η έννοια της «συμφωνίας concertante». Ο J. Haydn ήταν και εδώ από τους πρώτους που ασχολήθηκε στα έργα του με το νέο αυτό είδος. Τρεις από τις *Συμφωνίες* του με την επωνυμία *Το πρωί*, *Το μεσημέρι* και *Το βράδυ* (Νούμερο 6, 7 και 8) πλησιάζουν ως προς τη δομή

τους πάρα πολύ στη συμφωνία κοντσερτάντε. Θα ήταν όμως πολύ απλοϊκή η σκέψη να πούμε πως αυτή η αινιγματική και πολλές φορές χαρακτηριζόμενη ως «νόθος» συμφωνία concertante προέρχεται μόνο από την κλασική συμφωνία. Πολύ μεγαλύτερο ρόλο στην εξέλιξη της έπαιξαν οι φόρμες μουσικής δωματίου της εποχής.

Πράγματι, η συμφωνία concertante είναι μια συγχώνευση της σερενάτα, του ντιβερτιμέντο, της cassation, του σόλο κοντσέρτου και της συμφωνίας και η προέλευση της βρίσκεται στην Βοημία και στο Mannheim. Απλά παραδείγματα αυτής της συγχώνευσης είναι χωρίς αμφιβολία έργα όπως η *Σερενάτα Haffner* του Mozart (με κοντσερτάντε ρόλο στο βιολί) και η *Σερενάτα -νονέττο* του Franz Xaver Dussek (με κοντσερτάντε ρόλο στο κλαρινέτο, βιολί και τσέλο). Ολοκληρώνοντας λοιπόν μπορούμε να πούμε ότι η συμφωνία concertante είναι ένα συμφωνικό είδος μουσικής για 2 μέχρι 11 σολιστικά όργανα που άνθησε στην κλασική περίοδο, δηλαδή ανάμεσα στο 1780 και στο 1825. Έτσι, ανάμεσα στο 1760 και στο 1830 σχεδόν όλοι οι συνθέτες της Ευρώπης γράφουν έργα με μία μόνο εξαίρεση: την Ιταλία, της οποίας οι συνθέτες επιμένουν ακόμα στις φόρμες που κληρονόμησαν από το μπαρόκ. Οι μόνοι Ιταλοί συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος αυτό είναι αυτοί που έμειναν σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα κυρίως στη Γαλλία.

Η συμφωνία concertante έπαιξε σημαντικό ρόλο στη μουσική αλλά και κοινωνική ζωή στο τέλος του 18ου αιώνα. Τα κοντσέρτα δεν είναι πια προνόμιο μόνο των ευγενών αλλά ανοικτά σε όλο τον κόσμο με ένα απλό εισιτήριο. Αυτό ήταν ένα σημαντικό γεγονός που βοήθησε το ξεδίπλωμα και την εξέλιξη του νέου αυτού συμφωνικού είδους. Εδώ θα πρέπει να προστεθεί και η ασυνήθιστα μεγάλη τεχνική εξέλιξη στο παίξιμο των οργάνων, κυρίως στα πνευστά, που δημιούργησε τους «βιρτουόζους». Με τα δεδομένα αυτά οι συνθέτες πειραματίστηκαν σε νέα είδη φόρμας. Έτσι αυτή την εποχή η Ευρώπη ξεχειλίζει από ένα μεγάλο αριθμό σολίστ που περιοδεύουν στα διάφορα μουσικά κέντρα όπως στη Βιέννη, το Παρίσι, το Λονδίνο, το Mannheim, την Πράγα, το Μόναχο.

Στη Βιέννη ειδικά οι σολίστες πνευστών έχουν ξεπεράσει σε αριθμό τους σολίστες εγχόρδων, ακόμα και τους πιανίστες, καθώς οι περισσότερες συνθέσεις γράφονται για συνδυασμούς πνευστών οργάνων. Έτσι, ο συνδυασμός πνευστών με έγχορδα και πιάνο είχε ως αποτέλεσμα έναν κοινωνικό διαχωρισμό των σολίστ σε τρεις κατηγορίες: α) Τους πνευστούς, που θεωρούνταν τα ταλέντα, οι γεννημένοι για τη μουσική. β) Τους έγχορδους, που ήταν απλοί επαγγελματίες μουσικοί. γ) Τους πιανίστες και τους συνθέτες που ήταν μεγαλοφύεις. Με το επερχόμενο κύμα του ρομαντισμού η κατάσταση αυτή αλλάζει και οι βιρτουόζοι γίνονται όλο και λιγότεροι. Στα μέσα του 19ου αιώνα η συμφωνία concertante δεν υπάρχει και κανένας πια δεν ρωτάει και δεν ενδιαφέρεται για τους σολίστες πνευστών, ενώ παραμένει μόνο ο συνδυασμός τσέλου, βιολιού και πιάνου. Έτσι, όταν στη Βιέννη το 1866 εμφανίστηκε ως σολίστας ο κλαρινετίστας Romeo Orsi, ο κριτικός Hanslick του έγραψε: «... *Γύρνα πίσω στην ορχήστρα σου! Αυτό είναι το πόστο όπου ξέρουμε να εκτιμούμε τον κλαρινετίστα, τον ομπούστα και τον φαγκοτίστα. Οι καιροί όπου αυτού του είδους οι καλλιτέχνες έφταναν εδώ ο ένας μετά τον άλλο έχουν πια περάσει...!*».

Η *Συμφωνία Concertante* του Mozart για πνευστά γράφτηκε το 1778 στο Παρίσι και η επιρροή της σχολής του Mannheim είναι φανερή στο έργο. Προοριζόταν να παιχτεί στο "Concert spirituel", αλλά δεν εκτελέστηκε ποτέ γιατί δεν βρέθηκαν ταυτόχρονα 4 σολίστ για το συνδυασμό αυτό, δηλαδή το όμποε, το κλαρινέτο, το κόρνο και το φαγκότο που σχηματίζουν το «Concertante κουαρτέτο», όπως αναφέρεται στην πρώτη έκδοση του έργου.

Τα tutti μέρη χωρίζονται από τα soli πολύ αυστηρότερα, συγκριτικά με τα άλλα κοντσέρτα του Mozart. Το κύριο θέμα του πρώτου μέρους μοιάζει ιδιαίτερα με το θέμα της *Συμφωνίας σε μι ύφεση μείζονα, KV 132*. Τα 4 πνευστά παρουσιάζουν αυτό το θέμα στο πρώτο σόλο τους, κατόπιν απαντάει η ορχήστρα με tutti και ακολουθούν πάλι μεμονωμένα τα πνευστά. Το δεύτερο μέρος (Andante) παρουσιάζεται κυρίως από τα σόλο όργανα με όμορφες μελωδικές γραμμές και μια μαγευτική κομψότητα. Στο τελευταίο μέρος (Andantino con variazioni) οι παραλλαγές δίνουν την ευκαιρία στους πνευστούς να δείξουν την τέχνη τους, αφού πρώτα ακουστεί το θέμα από το όμποε. Το Andantino έχει ως επισφράγισμα ένα γρήγορο Allegro σε 6/8, που κλείνει λαμπρά το έργο.

Βασίλης Ζαρόγκας

JOSEPH HAYDN (1732-1809)

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 73 ΣΕ ΡΕ-ΜΕΙΖΟΝΑ, LA CHASSE

Ακόμα και σήμερα, 200 χρόνια μετά το θάνατό του, ο Χάυντν βρίσκεται στη σκιά των άλλων δύο μεγάλων συνθετών της κλασικής εποχής, του Μότσαρτ και του Μπετόβεν. Στην πραγματικότητα όμως, ο Χάυντν δημιούργησε αυτό που θεωρείται και σήμερα ακόμα 'κλασικό' στη μουσική: τη φόρμα της σονάτας μέσα από τη συμφωνία και το κουαρτέτο εγχόρδων. (Ο Μότσαρτ είχε φύγει πολύ πιο πριν, ενώ ο Μπετόβεν είχε προχωρήσει ήδη σε νεότερους δρόμους).

Μπορεί οι 104 Συμφωνίες του να είναι μικρότερες από εκείνες του Μπετόβεν, παρουσιάζουν ωστόσο πολλές λεπτομέρειες, άξιες να τις προσέξει κανείς. Στην αυλή του δούκα Εστερχάζου, ο Χάυντν είχε συνήθως στη διάθεσή του μια σχετικά μικρή ορχήστρα, όπου ο αριθμός των πνευστών, εκτός από τα

δύο κόρνα και τα όμποε, δεν ήταν σταθερός. Μόνο στις δώδεκα τελευταίες Συμφωνίες, που είχε γράψει (και παρουσιάσει) για το Λονδίνο, ο Χάυντν μπορούσε να υπολογίζει στην πλήρη ομάδα των πνευστών.

Από το 1749 μέχρι το 1802 μπορούμε να παρακολουθήσουμε μια συνεχή εξέλιξη της τεχνικής του Χάυντν, με πρώτη κορύφωση το 1781, όταν κυκλοφόρησαν τα *Ρώσικα Κουαρτέτα*, έργο 33. Σε αυτά η 'δημιουργία' της φόρμας σονάτας είχε ολοκληρωθεί και άσκησαν μεγάλη επιρροή, μεταξύ άλλων και στον Μότσαρτ. Το 1781 επίσης ο Χάυντν πρέπει να έγραψε τη Συμφωνία αρ. 73 σε ΡΕ-μείζονα για την αυλή του Εστερχάζου. Αυτή η Συμφωνία εμφανίζει τα πλέον καθιερωμένα τέσσερα μέρη I. Adagio – Allegro, II. Andante, III. Menuetto και Trio: Allegretto, IV. La chasse: Presto, αλλά με κάποιες ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες, κυρίως στην αρμονία και στο ρυθμικό επίπεδο.

Στο α' μέρος, μια αργή εισαγωγή (Adagio) προετοιμάζει την τονικότητα της συμφωνίας, ενώ τα όγδοα γενικώς είναι ένα βασικό στοιχείο, τόσο των θεμάτων όσο και της συνοδείας του κυρίου μέρους Allegro. Το πρώτο θέμα θα κρατήσει ως κεφαλή τα καταληκτικά όγδοα της εισαγωγής, αλλά θα ξεκινήσει σε 'λάθος' κλίμακα, δηλαδή στη ΣΟΛ και όχι στη ΡΕ, όπως θα έπρεπε. Αντίστοιχα το δεύτερο θέμα θα αρχίσει στα Α' βιολιά με λα-δίεση, και η αναμενόμενη ΛΑ-μείζονα θα εμφανιστεί ύστερα από μια αντιστικτική επεξεργασία της κεφαλής του δεύτερου θέματος, για να 'χαθεί' πάλι σε απρόσμενες μετατροπές. Με τέτοιες 'απροσδόκητες' αρμονικές εξελίξεις, ο Χάυντν μας κρατάει διαρκώς σε έκπληξη μέχρι και το τέλος της επανέκθεσης.

Το β' μέρος ξεκινάει φαινομενικά απλοϊκά, με ένα θέμα από ένα δικό του τραγούδι της εποχής εκείνης, με τίτλο *Gegenliebe* (Αμοιβαία αγάπη). Το ενδιαφέρον βρίσκεται εδώ στις παραλλαγές της μελωδίας μέσα από τη συνοδεία, αλλά κυρίως μέσα από την αρμονική εξέλιξή της. Αυτό το μέρος θυμίζει πολύ το αργό μέρος της μεταγενέστερης Συμφωνίας αρ. 94, γνωστής ως 'της έκπληξης'.

Το Μενουέτο στο γ' μέρος είναι απλό και παρουσιάζει ενδιαφέρον σε ένα ρυθμικό παιχνίδι τονισμών, ενώ στο Τρίο κυριαρχούν σολιστικά το όμποε με το φαγκότο: μια ενδιαφέρουσα πινελιά, μέσα στην οποία ο Χάυντν παραπέμπει στις ρίζες του Τρίο στην ορχήστρα του Λουλλύ.

Το πιο εντυπωσιακό μέρος της συμφωνίας αυτής είναι το δ' μέρος, στο οποίο προστίθενται επιπλέον τρομπέτες και τύμπανα. Έχει τίτλο *La Chasse* (Το κυνήγι), που έδωσε και τον τίτλο στη Συμφωνία και το θέμα, καθώς η χρήση των πνευστών, ειδικά των κόρνων, υποστηρίζουν την εικόνα κυνηγιού. Αν και είναι γνωστό, ότι στον Χάυντν άρεζε το ψάρεμα και το κυνήγι στον ελεύθερο χρόνο του, το συγκεκριμένο κομμάτι έχει σχέση με τη Διάνα, τη θεά του κυνηγιού, διότι προέρχεται από την εισαγωγή της όπερας *La fedeltà premiata* (Η επιβραβευμένη πίστη), την οποία ο Χάυντν είχε γράψει το 1780 για την αυλή του Εστερχάζου.

Evelin Voigtmann

Nikolai Lalov

Διεύθυνση ορχήστρας

Ολοκλήρωσε τις βασικές μουσικές σπουδές του στην Εθνική Μουσική Σχολή “Lyubomir Pipkov”, όπου του απονεμήθη χρυσό μετάλλιο για τις επιδόσεις του. Συνέχισε με μεταπτυχιακό στο βιολί στην Εθνική Ακαδημία της Βουλγαρίας και στη συνέχεια ολοκλήρωσε τον κύκλο μαθημάτων στη διεύθυνση ορχήστρας στο ίδιο ίδρυμα. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του εργάστηκε στο πλευρό της πιο διακεκριμένης Βουλγάρας βιολίστριας όλων των εποχών, την καθηγήτρια Stoika Milanova, η οποία υπήρξε μαθήτρια του θρυλικού David Oeistrach. Μαθήτευσε ακόμα στο πλευρό της διάσημης καθηγήτριας Lilia Giuleva και αρκετά νωρίς επέδειξε εξαιρετική ικανότητα ως εκπαιδευτικός, γεγονός που τον ανέδειξε στον νεότερο δάσκαλο βιολιού της φημισμένης Εθνικής Μουσικής Σχολής “Lyubomir Pipkov”.

Παρακολούθησε πλήθος σεμιναρίων και μαθημάτων με έξοχους μουσικούς όπως, μεταξύ άλλων, τους Janos Starker (μουσική δωματίου), Ifra Nyman (βιολί) και Dimo Dimov (βουλγαρικό κουαρτέτο).

Το πολύπλευρο ταλέντο του Ν. Lalov εκδηλώθηκε από νωρίς στην καριέρα του: σολίστας βιολιού με έντονη συμμετοχή σε πολυάριθμα κοντσέρτα, δάσκαλος με βραβευμένους μαθητές και χαρισματικός διευθυντής ορχήστρας με ευρεία μουσική παιδεία, αναγνωρισμένος από όλους όσους συνεργάστηκαν μαζί του και είχαν την ευκαιρία να θαυμάσουν την τέχνη του.

Χάρη στην οργανωτική ικανότητα και τον ενθουσιασμό του κατάφερε να ιδρύσει πλήθος ορχηστρών και συνόλων, τόσο στη Βουλγαρία, όσο και στην Πορτογαλία, όπου εγκαταστάθηκε το 1989 σε ηλικία 29 ετών. Η Ορχήστρα Καθηγητών Μουσικής (1987-88) στη Σόφια, το Ensemble Concertino (1992), η Ορχήστρα Νέων της Έβορα (1992) και τέλος, η Orquestra de Câmara de Cascais e Oeiras – OCCO (1996) αποτελούν τους καρπούς της προσπάθειάς του για δημιουργία πολιτιστικών δομών στις δύο χώρες.

Ο Ν. Lalov είναι ένας «αληθινός πρεσβευτής της μουσικής και του πολιτισμού». Σημαντικό άξονα της δράσης του αποτελεί η πολιτιστική ανταλλαγή μεταξύ διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών. Η επιθυμία του να αναδείξει λιγότερο γνωστούς συγγραφείς και έργα, καθώς και να προωθήσει τον πολιτιστικό διάλογο μεταξύ των χωρών, οδήγησε τον Ν. Lalov να ερμηνεύσει και να διευθύνει στην Πορτογαλία, για πρώτη φορά, πλήθος έργων διαφορετικών συνθετών, αλλά και να κάνει γνωστή την πορτογαλική και βουλγαρική μουσική σε όλον τον κόσμο.

Το 1994 οργάνωσε την πρώτη Εβδομάδα Πορτογαλικού Πολιτισμού στη Σόφια με συμμετοχές καλλιτεχνών από τις δύο χώρες και ανταλλαγές μαθητών μεταξύ των μουσικών σχολείων της Σόφιας και της Έβορα. Συμμετείχε στη δημιουργία ενός από τα πρώτα επαγγελματικά μουσικά σχολεία στην Πορτογαλία και οργάνωσε την παρουσίαση της πορτογαλικής μουσικής στη Συνάντηση Ευρωπαϊκών Φεστιβάλ (Estoril 1998). Επιπλέον, συμμετείχε στην EXPO 2000 (Αννόβερο) με την Ορχήστρα Νέων της Έβορα, καθώς και στη διοργάνωση πλήθους κοντσέρτων με πρώτες εκτελέσεις έργων από διάφορες χώρες.

Ως βιολονίστας, ο Nikolay Lalov έχει πραγματοποιήσει ηχογραφήσεις για το Κρατικό Ραδιόφωνο της Βουλγαρίας και το RDP (Πορτογαλία). Εμφανίστηκε σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως στη Βουλγαρία, Ολλανδία, Γερμανία, Τσεχία, Ισπανία και Πορτογαλία.

Ως διευθυντής ορχήστρας, διηύθυνε τη New Portuguese Filarmonia, τη National Bulgarian Academic Orchestra, τη London Chamber Orchestra, τη New Mexico University Orchestra, το Ensemble of Contemporary Music (Γερμανία), την Chamber Orchestra of Florence και πλήθος άλλων.

Η ιδιότητα του ως διευθυντής ορχήστρας αποσπάει πλέον το μεγαλύτερο μέρος του επαγγελματικού του χρόνου. Η Orquestra de Câmara de Cascais e Oeiras (OCCO), της οποίας ο Ν. Lalov είναι σήμερα καλλιτεχνικός διευθυντής, αναδείχθηκε γρήγορα σε έργο υψίστης πολιτιστικής σημασίας που γνωρίζει τεράστια επιτυχία. Η OCCO και ο μάεστρος της έγιναν ευρέως γνωστοί χάρη στα πολυάριθμα κοντσέρτα σε τηλεοπτικές εκπομπές και εκδηλώσεις στην Πορτογαλία, την Ισπανία και το Βέλγιο.

Η εκτίμησή της καλλιτεχνικής ποιότητας του Ν. Lalov που τρέφουν οι διακεκριμένοι σολίστες της OCCO, Paul Badura-Skoda, Alberto Lysy, Lydia Mordkovich, Marcio Carneiro, Darco Brlek και Ana Bela Chaves, μεταξύ πολλών άλλων, αποτελεί τρανή απόδειξη του υψηλού επιπέδου τόσο του συγκεκριμένου συνόλου, όσο και του μέντορά του.

Ο Ν. Lalov καλείται τακτικά να διευθύνει εκδηλώσεις μουσικής δωματίου και βιολιού. Είναι μέλος της επιτροπής κρατικών διαγωνισμών σε Πορτογαλία και Βουλγαρία – Διαγωνισμός Ερμηνείας στο Estoril, Βραβείο Νέων Μουσικών, Διαγωνισμός Νέων Ταλέντων. Με την πολύτιμη βοήθεια της γυναίκας του, συνέθεσε την πρώτη παιδική όπερα στα Πορτογαλικά *Um Sonho Mágico* (Μαγικό Όνειρο). Ο Ν. Lalov προσφέρει σημαντική υποστήριξη σε νέους καλλιτέχνες στο ξεκίνημα της καριέρας τους.

Έχει τιμηθεί στη Βουλγαρία και την Πορτογαλία με πλήθος διακρίσεων. Το 2003 έλαβε το Μετάλλιο Αξίας για την πολιτιστική προσφορά του (Oeiras) και την ίδια χρονιά, την τιμητική διάκριση του Υπουργείου Εξωτερικών της Βουλγαρίας, ενώ το 2004 του δόθηκε ο αντίστοιχος ακαδημαϊκός τίτλος από τη Μουσική Ακαδημία της Βαλένθια.

Δημήτρης Κίτσος

όμποε

Σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια, με υποτροφία των Ιδρυμάτων Ωνάση και Αλεξάνδρας Τριάντη, στη Folkwang Hochschule στο Essen της Γερμανίας, παίρνοντας δίπλωμα ως παιδαγωγός και μουσικός ορχήστρας (Künstlerische Abschlussprüfung), Σολιστικό Δίπλωμα (Konzertexamen) και Δίπλωμα Μουσικής Δωματίου (Kammermusik Diplom) με άριστα και διάκριση.

Μέντορες του υπήρξαν οι διεθνούς φήμης ομποϊστές: Th. Indermühle, M. Bourgue και J. L. Carpezalli (σόλο ομποϊστας της Ορχήστρας της Γαλλικής Ραδιοφωνίας Radio France).

Βραβεύτηκε στους διεθνείς διαγωνισμούς Helexpro, Folkwang Hochschule και Fernand Gillet.

Δίδαξε όμποε επί σειρά ετών στη Folkwang Hochschule στο Essen, ενώ σήμερα διδάσκει στο Ωδείο Βορείου Ελλάδος, στο Δημοτικό Ωδείο Δράμας και στη σχολή Fu-Ren της Ταϊπέι (Ταϊβάν) ως επισκέπτης καθηγητής.

Από το 1998 είναι σόλο ομποϊστας της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Συνέπραξε ως σολίστ με τις ορχήστρες Folkwang Kammerorchester, Kammerphilharmonie

Salzburg, Royal Danish Orchestra, Καμεράτα-Ορχήστρα Φίλων Μουσικής Μεγάρου Αθηνών, Φιλαρμονική Ορχήστρα της Δυτικογερμανικής Ραδιοφωνίας WDR κ.ά.

Έχει συμμετάσχει σε διεθνή φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό συνεργαζόμενος με τους Λεωνίδα Καβάκο, Nobuko Imai, Miklos Perenyi, Vladimir Mendelssohn, Lars Anders Tomter, Myriam Contzen, Christoph Henkel, Francois Benda, Hector MacDonald, Rainer Moog, Rudolf Kulman και τους αρχιμουσικούς Chrisopher Hogwood, Christopher Warren-Green κ.ά.

Έχει πραγματοποιήσει ηχογραφήσεις για την ελληνική και τη γερμανική τηλεόραση και το ραδιόφωνο και έχει κυκλοφορήσει τρία CDs με έργα των R. R. Bennett, Th. Lalliet, A. Vivaldi, E. Bozza, H. Dutilleux, L. v. Beethoven, R. Schumann, J. S. Bach και J. Pixis.

Ο Δημήτρης Κίτσος είναι από το 2003 καλλιτεχνικός και μουσικός διευθυντής της Ορχήστρας Δωματίου Orpheus Soloists, ενώ από το 2004 ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ακαδημίας Ξύλινων Πνευστών.

Σπύρος Μουρίκης

κλαρινέτο

Ο Σπύρος Μουρίκης γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1974. Πήρε τα πρώτα μαθήματα κλαρινέτου στη Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας. Στη συνέχεια φοίτησε στο «Ωδείο Αθηνών» στην τάξη του Χαράλαμπου Φαραντάτου, από όπου πήρε το δίπλωμά του το 1992 με άριστα παμψηφεί, Α΄ βραβείο και χρυσό μετάλλιο «Ανδρέα και Ιφιγένειας Συγγρού».

Με υποτροφία του Ι.Κ.Υ. φοίτησε στο “Conservatoire National Supérieur de Musique” του Παρισιού, με καθηγητές τους Michel Arrignon και Maurice Bourgue στη μουσική δωματίου και αποφοίτησε το 1995 με Α΄ βραβείο κλαρινέτου.

Έχει συμπράξει ως σολίστ με όλες τις ελληνικές ορχήστρες, καθώς επίσης με την Ορχήστρα του Conservatoire του Παρισιού, το σύνολο πνευστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Όντενσε, της πόλης του Μεξικού, του Άαρχους και τη Φιλαρμονική της Κοπεγχάγης και της Νοτιοδυτικής Γερμανίας.

Το 2000 πήρε μέρος στο διεθνή θεσμό “Rising Stars” δίνοντας ρεσιτάλ στις σημαντικότερες αίθουσες της Ευρώπης όπως: Het Concertgebouw (Αμστερνταμ), Symphony Hall (Μπέρμιγχαμ), Konzerthaus (Βιέννη) και Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Έχει ηχογραφήσει για την ΕΡΑ, τη Δανική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση, καθώς επίσης και για τη Radio Vaticana.

Έχει συμμετάσχει σε διεθνή Φεστιβάλ όπως ο Μουσικός Ιούλιος Αρχαίας Επιδαύρου, τα Φεστιβάλ μουσικής δωματίου Μεγάλου Μουσικής Αθηνών και Armonie Della Sera (Ιταλία) και τα Φεστιβάλ του Τίβολι και της Ανίγνον.

Στο διεθνή διαγωνισμό “Carl Nielsen” που πραγματοποιήθηκε στο Όντενσε της Δανίας το 1997 κέρδισε το Α΄ βραβείο και παράλληλα το βραβείο της ορχήστρας και το βραβείο του κοινού.

Την ίδια χρονιά τιμήθηκε με το βραβείο της «Ένωσης Ελλήνων Μουσικοκριτικών».

Από το 1993 έως το 2003 διετέλεσε σόλο κλαρινέτο της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της ΕΡΤ και της Ορχήστρας των Χρωμάτων, ενώ έχει συμπράξει ως σόλο κλαρινέτο με την Mahler Chamber Orchestra υπό τη διεύθυνση του Claudio Abbado και άλλων γνωστών αρχιμουσικών.

Σήμερα κατέχει την ίδια θέση στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και είναι μέλος του συνόλου πνευστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διδάσκει κλαρινέτο στο «Ωδείο Αθηνών».

Η δισκογραφία του περιλαμβάνει τα *κουιντέτα κλαρινέτου* του Brahms και του Mozart με το κουαρτέτο εγχόρδων της Όπερας του Παρισιού (Agora), το *Κοντσέρτο* του Nielsen με την Συμφωνική Ορχήστρα του Odense (Danish Radio), καθώς επίσης και το έργο για κλαρινέτο *Reflexion des preludes* του Δανού συνθέτη Erik Bach με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Άαρχους (Da capo).

Γιώργος Φαρούγγιας

φαγκότο

Γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1973, όπου και έλαβε τα πρώτα μαθήματα μουσικής από τον Γ. Κούρκουλο και τον Ν. Δολιανίτη στη Φιλαρμονική Εταιρεία Μάντζαρος. Το 1990 άρχισε μαθήματα φαγκότου με τον Κ. Σαμοΐλη στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών, από όπου πήρε το δίπλωμά του το 1995 με άριστα παμψηφεί και Α' βραβείο. Με υποτροφία του ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης συνέχισε τις σπουδές του στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Freiburg με τον Κ. Ο. Hartmann και έλαβε το δίπλωμά του με διάκριση το 1998.

Την περίοδο 1993-1996 διετέλεσε μέλος του συγκροτήματος μουσικής δωματίου «Νικόλαος Μάντζαρος», της Ορχήστρας των Χρωμάτων, της Συμφωνικής Ορχήστρας της ΕΡΤ και της Καμεράτα-Ορχήστρας Φίλων της Μουσικής. Από το 1996 έως το 2001 κατείχε θέση σόλο φαγκότου στη Φιλαρμονική Ορχήστρα του Έσσεν (υπό τους W. D. Hauschild και S. Soltesz). Το ίδιο διάστημα συνέπραξε και με άλλες ευρωπαϊκές ορχήστρες όπως η Φιλαρμονική του Μονάχου, η Staatskapelle της Δρέσδης, η Gewandhaus της Λειψίας, η Ορχήστρα του Στρασβούργου και της Βασιλείας και οι ορχήστρες της Ραδιοφωνίας της Δυτικής (WDR), Βόρειας (NDR) και Νοτιοδυτικής (SWR) Γερμανίας. Ακόμα εμφανίστηκε με την Όπερα της Κολωνίας (Gürzenich), του Αμβούργου, του Βερολίνου (Staatskapelle και Deutsche Oper), του Μονάχου και τη Βασιλική Όπερα της Αμβέρσας. Συνεργάστηκε με μαέστρους όπως οι: G. Sinopoli, D. Barenboim, K. Masur, Z. Mehta, A. Fischer, D. Kitajenko, W. Ashkenazy, Ch. Ehwald, P. Bellugi και K. Naganoka.

Από το 1999 έως το 2001 δίδαξε στη Μουσική Ακαδημία του Έσσεν, ενώ συμμετείχε σε συναυλίες του μουσικού συνόλου Consortium Classicum. Από το 2001 είναι Α' φαγκότο της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, του συγκροτήματος σύγχρονης μουσικής υπό τον Θ. Αντωνίου, ενώ ταυτόχρονα ασχολείται με τις μοντέρνες τεχνικές του φαγκότου, με το κόντρα φαγκότο και το μπαρόκ φαγκότο.

Διδάσκει φαγκότο και μουσική δωματίου στο Ωδείο Αθηνών, αλλά και σε σεμινάρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Κώστας Σίσκος

κόρνο

Ο Κώστας Σίσκος γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1973. Εκεί ξεκίνησε τα πρώτα του βήματα στη μουσική στη Φιλαρμονική «Καποδίστριας», όπου γνώρισε το κόρνο. Συνέχισε τις σπουδές του στην Αθήνα, πρώτα στο ωδείο Ραϋμόνδη και έπειτα στο Ορφείο Ωδείο, από όπου πήρε δίπλωμά το 1994 με καθηγητές τους Σπύρο Καίσαρη και Βαγγέλη Σκούρα. Τα επόμενα χρόνια παρακολουθούσε σεμινάρια των F. Orval, Ab. Coster και D. Wick. Το 2000 έγινε δεκτός στην Ακαδημία του Gratz για μεταπτυχιακές σπουδές με τον Hector McDonald, όπου, εκτός από το σύγχρονο γαλλικό κόρνο, μελέτησε το βιεννέζικο και το φυσικό κόρνο.

Ως σολίστ έχει εμφανιστεί στην Ελλάδα με την Ορχήστρα Δωματίου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Ορχήστρα των Πατρών (με την οποία έχει παίξει εκτός των άλλων και το σόλο από την όπερα *Julius Caesar* του Händel), την Καμεράτα και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης σε έργα J. Haydn, W. A. Mozart, Hübner, Θ. Αντωνίου και Χατζή.

Έχει συνεργαστεί με τη Συμφωνική της Βιέννης, την Konsectus musicus, την Konzert Verein της Αυστρίας και την Ορχήστρα της Ακαδημίας του Gratz (*Κονστέρτο αρ. 1* του R. Strauss), καθώς και με την ορχήστρα της όπερας της Πράγας και τη Borusan Philharmonie της Κωνσταντινούπολης, κάτω από την μπαγκέτα μεγάλων μαέστρων όπως οι N. Harnocurt, K. Nagano, A. Fisser κ.ά.

Το 2000 μετά από εξετάσεις πήρε τη θέση του Α' κόρνου στην Εθνική Λυρική Σκηνή και τρία χρόνια αργότερα πέτυχε στις εξετάσεις για τη θέση του Α' κόρνου της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, της οποίας είναι μόνιμο μέλος σήμερα.

Friday, March 13th, 2009

Thessaloniki Concert Hall, 21:00

L. Spohr. (1784-1859)

Overture from the opera "Jessonda", Op. 63 (7')
(150 years since his death)
First performance by the TSSO

W. A. Mozart. (1756-1791)

Sinfonia Concertante
in E flat major, KV 297b (32')

I. Allegro
II. Adagio
III. Andantino con variazioni

Intermission

J. Haydn. (1732-1809)

Symphony No. 73 in D major (25')
("La chasse")

I. Adagio
II. Andante
III. Menuetto – Allegretto
IV. Presto

Nikolai Lalov
conductor

Dimitris Kitsos
oboe

Spyros Mourikis
clarinet

Giorgos Farouggias
bassoon

Kostas Siskos
horn

Προσεχώς

16-20/03

Δευτέρα 16 - Παρασκευή 20 Μαρτίου 2009

G. F. Haendel:

Μουσική των πυροτεχνημάτων, HWV 351

W. A. Mozart:

Divertimenti σε ρε μείζονα, KV 136

J. S. Bach:

Βραδεμβούργιο Κοντσέρτο αρ. 3 σε σολ μείζονα,
BWV 1048

A. Vivaldi:

«Η Άνοιξη», από το έργο «Τέσσερις εποχές»

28/03

Σάββατο 28 Μαρτίου 2009

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ Α.Π.Θ., 21:00

S. Prokofiev:

Συμφωνία αρ. 1 σε ρε μείζονα, έργο 25 («Κλασική»)

S. Rachmaninoff:

Ραψωδία πάνω σε ένα θέμα του Paganini
σε λα ελάσσονα, έργο 43

L. v. Beethoven:

Συμφωνία αρ. 8 σε φα μείζονα, έργο 93

**Μέρες εκπαιδευτικής δράσης.
Προγράμματα για σχολεία, σε ανοιχτούς
χώρους κλπ.**

Παρασκευή 20 Μαρτίου 2009

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, 21:00

διευθυντής ορχήστρας
Jean Christophe Sharron

*Γνωστά έργα από την εποχή Μπαρόκ και τον Κλασικισμό
εισάγουν τη μαθητιώσα νεολαία – και όχι μόνο – στον
υπέροχο κόσμο της μουσικής.*

διευθυντής ορχήστρας
Alexander Shelley

πιάνο
Βασίλης Βαρβαρέσος

*Δύο εξαιρετικά προικισμένοι νέοι στο πόντιο και στο πιάνο
υπόσχονται μια συναρπαστική ερμηνεία της Ραψωδίας
του Ραχμάνινοφ. Όσο για τη Συμφωνία του Προκόφιεφ, το
νεοκλασικό της στυλ παραπέμπει στην αισθητική του Χάυντν:
η χάρη και το χιούμορ της μουσικής του διαποτίζουν και τη
σπληντζική 8η Συμφωνία του Μπετόβεν, την πιο «οπερατική»
από τις εννέα.*

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ.

	1 ^η κατηγορία	2 ^η κατηγορία	3 ^η κατηγορία	4 ^η κατηγορία
Πλατεία Α'	30 €	25 €	20 €	10 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	25 €	20 €	15 €	7 €
Εξώστης	20 €	15 €	10 €	7 €
Μειωμένο* - Ομαδικό				
Πλατεία - Θεωρεία	20 €	15 €	10 €	--- **
Εξώστης	15 €	10 €	7 €	---

*εκπαιδευτικοί, φοιτητές, μαθητές, σπουδαστές ωδείων

** Στην 4^η κατηγορία δεν ισχύουν τα μειωμένα εισιτήρια

Οικογενειακό	1 ^η κατηγορία	2 ^η κατηγορία	3 ^η κατηγορία	4 ^η κατηγορία
Πλατεία Α'	60 €	50 €	40 €	20 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	50 €	40 €	30 €	14 €
Εξώστης	40 €	30 €	20 €	14 €

1^η κατηγορία: Συναυλίες: 16/1, 27/2, 29/5

2^η κατηγορία: Συναυλίες: 1/1, 6/3, 10/4, 9/7

3^η κατηγορία: Συναυλίες: 23/1, 6/2, 14/2, 28/3, 3/4, 8/5, 15/5

4^η κατηγορία: Συναυλίες: 13/3, 22/5

Πληροφορίες για συνδρομές στο τηλέφωνο: **2310 257919**

Εισιτήρια και συνδρομές προπωλούνται στο **Ταμείο της ΚΟΘ**

(Εθν. Αμύνης 2, Μέγαρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών), **Δευτέρα έως Παρασκευή 9:00-15:00**

Την ημέρα της εκάστοτε συναυλίας το ταμείο της ΚΟΘ λειτουργεί **10:00-13:00**

(**Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών**) και **19:00-21:00** (στο χώρο της συναυλίας)

Τηλέφωνο ταμείου ΚΟΘ: **2310 236990**

Ιστοσελίδα: **www.tssο.gr**

Εισιτήρια προπωλούνται από τα **εκδοτήρια της πλατείας Αριστοτέλους** και από τα καταστήματα **i-stores** (**www.i-stores.gr**):

- Γρ. Λαμπράκη 16 (Εύοσμος)
- Κ. Καραμανλή 153 (Ιωνία, 2310 784166)
- Μακρυγιάννη 98 (Σταυρούπολη, 2310 655513)
- Μητρ. Καλλίδου 98 (Καλαμαριά)

Τηλ. πληροφοριών και κρατήσεων εισιτηρίων i-stores: 801 11 15 16 17 (αστική χρέωση)

Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα –αν χρειαστεί- να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα.

Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω.

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ [-25%]

A' ΠΑΚΕΤΟ (Συνολικό) - 16 συναυλίες

[1/1, 16/1, 23/1, 6/2, 14/2, 27/2, 6/3, 13/3, 28/3, 3/4, 10/4, 8/5, 15/5, 22/5, 29/5, 9/7]

Πλατεία A'	265 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	205 €
Εξώστης	155 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	130 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

B' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες

[1/1, 16/1, 3/4, 9/7]

Πλατεία A'	75 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	60 €
Εξώστης	45 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	35 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

Γ' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες

[23/1, 6/2, 6/3, 22/5]

Πλατεία A'	55 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	45 €
Εξώστης	30 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	25 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

Δ' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες

[27/2, 28/3, 15/5, 29/5]

Πλατεία A'	75 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	60 €
Εξώστης	45 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	35 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

Ε' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες

[14/2, 13/3, 10/4, 8/5]

Πλατεία A'	55 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	45 €
Εξώστης	30 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	25 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

ΣΤ' ΠΑΚΕΤΟ (Κλασικό) - 4 συναυλίες

[16/1, 23/1, 6/3, 3/4]

Πλατεία A'	70 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	55 €
Εξώστης	40 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	30 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

Ζ' ΠΑΚΕΤΟ (Μοντέρνο) - 4 συναυλίες

[6/2, 14/2, 29/5, 9/7]

Πλατεία A'	70 €
Πλατεία B' - Θεωρεία	55 €
Εξώστης	40 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	30 €
Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας A')	

Η' ΠΑΚΕΤΟ (Επιλογής)

Δημιουργήστε το δικό σας συνδρομητικό πακέτο με τις μουσικές προτιμήσεις της αρεσκείας σας, σε οποιαδήποτε ζώνη, επιλέγοντας τουλάχιστον 4 συναυλίες, με την έκπτωση του 25% στη τιμή του εισιτηρίου, που ισχύει για όλα τα συνδρομητικά πακέτα.

οι μουσικοί της ΚΟΘ

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης
Μύρων Μιχαηλίδης

Α΄ Βιολιά
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσάμογλου
Αναπληρωτής
Ανδρέας Παπανικολάου
Κορυφαίοι Α΄
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος
Θεόδωρος Πατσαλίδης
Tutti
Μαρία Δρούγου
Μαρία Σουέρεφ
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Εύη Δελφινόπουλου
Κρυστάλλης Αρχοντής
Γιώργος Κανδυλίδης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάππας
Στράτος Κακάμπουρας

Β΄ Βιολιά
Κορυφαίοι Α΄
Ανθούλα Τζίμα
Ντάρια Κάτσιου
Κορυφαίοι Β΄
Αλκέτας Τζιαφέρης
Tutti
Μίμης Τοππσίδης
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού

Γιώργος Κουγιουμτζόγλου
Μικέλ Μιχαηλίδης
Ίγκορ Σελαλαμαζίδης
Ίγγα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς

Βιόλες
Κορυφαίοι Α΄
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Κορυφαίοι Β΄
Αντώνης Πορίχης
Αλεξάνδρα Βόλτση
Tutti
Φελίτσια Ποπίκα
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Παύλος Μεταξάς

Βιολοντσέλα
Κορυφαίοι Α΄
Βασίλης Σαϊτής
Απόστολος Χανδράκης
Ντιμίτρι Γκουντίμοβ
Κορυφαίοι Β΄
Λίλα Μανώλα
Tutti
Ανθούλα Κοντογιαννάκη
Γιώργος Μανώλας
Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωίδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς

Κοντραμπάσα
Κορυφαίοι Α΄
Γιώργος Γράλιστας
Χαράλαμπος Χειμαριός
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμελίδης
Tutti
Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Λεωνίδα Κυρίδης
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης

Φλάουτα
Κορυφαίοι Α΄
Νικόλας Δημόπουλος
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή
Tutti
Νίκος Κουκίης

Όμποε
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης
Tutti
Θωμάς Μητριζάκης

Κλαρινέτα
Κορυφαίοι Α΄
Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης
Κορυφαίοι Β΄
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυριδής
Tutti
Βασίλης Καρατζίβας

Φαγκότα
Κορυφαίοι Α΄
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης
Κορυφαίοι Β΄
Κώστας Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη
Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

Κόρνα
Κορυφαίοι Α΄
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Κορυφαίοι Β΄
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό
Tutti
Δημήτρης Δεσποτόπουλος

Τρομπέτες
Κορυφαίοι Α΄
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσκας
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Λασκαρίδης
Tutti
Γιάννης Σισμανίδης
Δημήτρης Κουρατζίνος

Τρομπόνια
Κορυφαίοι Α΄
Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντώνες
Κορυφαίοι Β΄
Φώτης Δράκος
Γιώργος Κόκκορας
Tutti
Ευάγγελος Μπαλτάς

Τούμπα
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Τηνιακούδης
Παύλος Γεωργιάδης

Τύμπανα
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Βίττης
Μαρία-Μαργαρίτα
Κουρτπαρασίδου
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

Κρουστά
Κορυφαίοι Β΄
Κώστας Χανής
Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

Άρπα
Κορυφαίοι Α΄
Κατερίνα Γίμα

Πιάνο
Κορυφαίοι Α΄
Μαριλένα Λιακοπούλου

Οι μόνιμοι μουσικοί
της ΚΟΘ αναφέρονται
με σειρά αρχαιότητας

Έφορος ΚΟΘ
Ελένη Μπουλασίκη

Αναπληρωτής Εφόρου
Γιώργος Μανώλας
Βοηθός Αναπληρωτής
Εφόρου
Ζόραν Στέπιτς

Φροντιστές ΚΟΘ
Πέτρος Γιάντσης
Γιώργος Νιμπής

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μύρων Μιχαηλίδης
✉ director@tssso.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Φίλιππος Χατζησίμου
☎ 2310 257920
✉ philh@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μίνα Παπακωνσταντίνου
☎ 2310 257940, 589162
✉ secretary@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Βαγγέλης Γιασημακόπουλος
☎ 2310 257902
✉ vangelis@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Μαρία Νιμπή
☎ 2310 257900
✉ maria@tssso.gr

Νίκος Κυριακού
☎ 2310 257910
✉ info@tssso.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μανώλης Αδάμος
☎ 2310 589159
✉ economics@tssso.gr

Στεφανία Γιάντση
Έφη Τερζή
☎ 2310 589157
✉ accounting@tssso.gr

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ-
ΠΡΟΒΟΛΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΠΡΟΒΟΛΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μαριέτα Γαϊτάνη
☎ 2310 257929
✉ pr-media@tssso.gr

Νίκος Κυριακού
☎ 2310 257910
✉ info@tssso.gr

Εξωτερική συνεργάτιδα

Τατιάνα Λεωνιδοπούλου
☎ 2310 257919
✉ marketing@tssso.gr
Πηνελόπη Μπαρμπετάκη
☎ 210 7608093
✉ pbarbe@otenet.gr

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-
ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Θεοδώρα Καραμανίδου
☎ 2310 589156
✉ library@tssso.gr

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

☎ 2310 257925
✉ smykoth@gmail.gr

ΤΑΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Έλενα Παράσχου
☎ 2310 236990

η διοίκηση της ΚΟΘ

Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
Μονή Λαζαριστών,
Κολκοτρώνη 21
564 30 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 589156/159
Fax. 2310 604854

Αίθουσα Δοκιμών ΚΟΘ
(πρώην κινηματοθέατρο Παλλάς)
Λεωφ. Νίκης 73,
546 22 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 257900/902/910
Fax. 2310 252035

Ιστοσελίδα: www.tssso.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

www.tssso.gr

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

